

بسم الله الرحمن الرحيم

- ഹദീസുകളിൽ നമുക്കൊരു ദുഅയും കാണാം.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ تُوْفَىَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي يَوْمٍ وَبَيْنَ سَحْرِيْ وَنَحْرِيْ وَكَانَتْ إِحْدَانَا تُعَوِّذُ بِدُعَاءٍ إِذَا مَرَضَ فَذَهَبَتْ أُعْوَذُ بِرَأْسِهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ وَقَالَ فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى (بخاري)

- ആരാണി ദുഅയും നടത്തിയത് എപ്പോഴാണ് നടത്തിയത്
- മരണ സമയത്തു പോലും നബി (സ) അല്ലാഹുവോക് ചോദിക്കുന്നത് പരലോക തെരുന്നത് സ്ഥാനം.
- നമ്മുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കും?
- ആ പ്രവാചകനെക്കുറിച്ച് പല തരത്തിലുമുള്ള ചർച്ചകൾ നടക്കുന്ന മാസമാണിത്.

1. റബ്ബിളൽ അവുലിൽ സംഭവിച്ച മുന്ന് കാര്യങ്ങളാണ്.

- നബി (സ) യുടെ ജനനം,
  - നബി (സ) യുടെ ഹിജ്ര,
  - നബി (സ) യുടെ മരണം.
- വിശാസികൾക്ക് ഈ മുന്ന് കാര്യങ്ങളും പ്രത്യുക്തയുള്ളത് തന്നെയാണ്,
  - എന്നാൽ ചിലർ ഇതിലെ ഒരു കാര്യം മാത്രം (ജനദിനം) വലിയ ആഖ്യാഹമാക്കുന്നത് കാണാം.
  - യഹൂദികളും നസാരികളുമെല്ലാം ചെയ്യുന്നതു പോലെ..
  - നബി (സ) യിൽ നിന്ന് ഇത്തരം ഒരു രീതി പ്രമാണങ്ങളിൽ കാണാൻ സാധ്യമല്ല...
  - നബി (സ) യുടെ ഹിജ്രയിൽ നിന്നും മരണത്തിൽ നിന്നും നമുക്ക് പലതും പതിക്കാനുണ്ട്.
  - ഈ നബി (സ) മരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചില കാര്യങ്ങളാണ് നാം ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.

2. നബി (സ) യുടെ മരണത്തിലുടെ സംഭവിച്ചത്.

- ✓ ഒന്ന്: പ്രവാചകനാരുടെ വരവ് അവസാനിച്ചു. കാരണം അന്തു പ്രവാചകനാണ് മുഹമ്മദ് നബി (സ)
- ✓ രണ്ട്: വഹ്യ നിലച്ചു.
- ✓ മൂന്ന് ഏമെൻ (റ) കരഞ്ഞ സംഭവം.

عَنْ أَبِي بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ أُمَّ أَيْمَنَ بَكَتْ حِينَ مَاتَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقِيلَ لَهَا: تَبَكِّينَ؟ فَقَالَتْ: إِنِّي وَاللَّهِ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَيَمُوتُ، وَلَكِنْ إِنَّمَا أَبْكِي عَلَى الْوَحْيِ الَّذِي انْقَطَعَ عَنَّا مِنَ السَّمَاءِ (أحمد: ۱۲۱۷۹)

3. نبی (س) مارلنگتون میں مارنے والے سعید کا شرکت کیا...

- نبی (س) مارکے

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ (٣٠) ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَحْتَصِمُونَ (الزمر: ٣١)

- مورہ مارکے کے لئے کہاں پہنچے کے لئے چڑھا
- (وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَا تَأْتِيْ أَوْ قُتُلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ (آل عمران: ١٤٤)
- ہلکے مارنے والے کی تعداد

عَنْ أَبْنَ عَبَّاسٍ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَأَلَهُمْ عَنْ قُولِهِ تَعَالَى إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ قَالُوا فَتْحُ الْمَدَائِنِ وَالْقُصُورِ قَالَ مَا تَقُولُ يَا أَبْنَ عَبَّاسٍ قَالَ أَجَلُّ أَوْ مَثْلُ ضُربِ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نُعِيْتُ لَهُ نَفْسُهُ

(البخاري) (٤٩٦٩)

- پیشہ مارنے والے کا اپنے اپنے نامہ مارنے کا۔ اپنے اپنے کا اپنے اپنے نامہ مارنے کا۔ اپنے اپنے کا اپنے اپنے نامہ مارنے کا۔
- مارکے کا اپنے اپنے نامہ مارنے کا۔ اپنے اپنے نامہ مارنے کا۔
- ہلکے مارنے والے کا اپنے اپنے نامہ مارنے کا۔

یا ایسا نہیں! خذوا عنی مناسک کے فیضی لا ادری لعلی لا احتج بعد عامی هذا (صحیح) انظر حدیث رقم

٧٨٨٦ في صحيح الجامع

- سعید مارنے والے 11 نبی (س) ہلکے مارنے والے کا۔

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ يَوْمًا فَصَلَّى عَلَى أَهْلِ أَحْدٍ صَلَاةً عَلَى الْمَيِّتِ ثُمَّ انْصَرَفَ إِلَى الْمِنْبَرِ فَقَالَ إِنِّي فَرَطْكُمْ وَأَنَا شَهِيدٌ عَلَيْكُمْ إِنِّي وَاللَّهُ لَأَنْظُرَ إِلَى حَوْضِي الْآنَ وَإِنِّي قَدْ أُعْطِيْتُ خَزَائِنَ مَفَاتِيحِ الْأَرْضِ وَإِنِّي وَاللَّهُ مَا أَخَافُ بَعْدِي أَنْ تُشْرِكُوا وَلَكِنْ أَخَافُ أَنْ تَنَافَسُوا فِيهَا (بخاري)

- آنکے آنکے مارنے والے کا۔
- سعید مارنے والے کا۔

4. نبی (س) کے رہاگو بیویوں کا۔

- سعید مارنے والے 28، 29 آنکے تیکے کا۔
- رہاگو بیویوں کے رہاگو بیویوں کے۔

- 13 ദിവസം അദ്ദേഹം രോഗിയായിരുന്നു.
- രോഗ കാരണം എന്ത് ?
- ജുത സ്ത്രീ ഭക്ഷണത്തിൽ വിഷം കലർത്തി നബി (സ) യെ കൊല്ലാൻ ശമിച്ചിരുന്നു.

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ كَعْبٍ بْنِ مَالِكٍ، عَنْ أُمِّهِ، أَنَّ أُمَّ مُبَشِّرٍ دَخَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي وَجْهِهِ الَّذِي قُبِضَ فِيهِ، فَقَالَتْ: يَا إِيَّاهُ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا تَتَهَمُ بِنَفْسِكَ؟ فَإِنِّي لَا أَتَهُمْ إِلَّا الطَّعَامَ الَّذِي أَكَلَ مَعَكَ بِخَيْرٍ، وَكَانَ ابْنُهَا مَاتَ قَبْلَ الَّذِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "وَإِنَّا لَا أَتَهُمْ غَيْرُهُ، هَذَا أَوَانُ قَطْعِ أَبْهَرِي" (أحمد ح ۳۳۴۱۵)

അവസാന സമയത്ത് നബി (സ)

1. നാളേ താൻ എവിടെയാണ്?

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَسْأَلُ فِي مَرْضِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ يَقُولُ أَيْنَ أَنَا غَدًا أَيْنَ أَنَا غَدًا يُرِيدُ يَوْمَ عَائِشَةَ فَأَذْنَ لَهُ أَزْوَاجُهُ يَكُونُ حَيْثُ شَاءَ (بخاري)

ഭാര്യമാർക്കിടയിൽ നീതി കാണിക്കുന്ന നബി (സ).

2. നബി (സ) ശപിച്ചു.

لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَاهُمْ مَسَاجِدَ (بخاري)

- ഇന്നത്തെ സമൂഹം എവിടെ?

- കബവുകൾ കെട്ടി ഉയർത്തുന്നു

3. നബി (സ) യുടെ മുന്ന് ശോദ്ധാങ്ങൾ

أَيُّهَا النَّاسُ فَإِنَّهُ قَدْ دَنَا مِنِّي خُوفٌ مِّنْ بَيْنِ أَظْهَرِكُمْ، فَمَنْ كُنْتُ جَلَدْتُ لَهُ ظَهِيرًا فَهَذَا ظَهْرِي فَلِيَسْتَقِدْ مِنْهُ، وَمَنْ كُنْتُ أَخْذَتُ لَهُ مَالًا فَهَذَا مَالِي فَلِيَأْخُذْ، وَمَنْ كُنْتُ شَمَتْ لَهُ عَرْضًا فَلِيَسْتَقِدْ مِنْهُ،

- ഇന്ന് ഒരു പരേ ഒരു ഭരണാധികാരിക്കും കഴിയാത്ത വാക്കുകൾ ആണിവ.

- ഇഹർമമസ്കൾച്ചു.

- ഒരാൾ പറഞ്ഞു. എനിക്ക് മുന്ന് ദിർഹം തരാനുണ്ട്. അത് നബി (സ) തിരിച്ചു കൊടുത്തു.

- എനെ അടിച്ചിട്ടുണ്ട്. നബി (സ) വയറു കാണിച്ചു കൊടുത്തു. സഹാബി അവിടെ ചുംബിച്ചു.

4. മരണം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന നബി (സ)

عَنْ أَيِّ سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ قَالَ حَطَبَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ عَبْدًا بَيْنَ الدُّنْيَا وَبَيْنَ مَا عِنْدَهُ فَاختَارَ مَا عِنْدَ اللَّهِ فَبَكَى أَبُو بَكْرٍ الصَّدِيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ (بخاري)

- അബുബകർ (റ) കരയുന്നു. നബി (സ) മരിക്കുയാണെന്ന് മനസ്സിലായി..

- മരിക്കുന്നതിന്റെ നാല് ദിവസം മുമ്പ്...

- അന്ന് മഗ്രിബ് നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുന്നു.

حدَّثَنَا مُطَلِّبُ بْنُ شَعِيبٍ الْأَزْدِيُّ، ثنا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ صَالِحٍ، حَدَّثَنِي عَقِيلٌ، عَنْ ابْنِ شَهَابٍ، عَنْ عَبِيدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ، عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنْ أُمِّ الْفَضْلِ، قَالَتْ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: صَلَّى الْمَغْرِبَ فَقَرَأَ فِيهَا: "وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا" [المرسلات آية ۱] وَكَانَ أَخْرَ شَيْءٍ صَلَّى، ثُمَّ لَمْ يُصَلِّ بَعْدَهَا. (طبراني)

○ ഇംഗ്ലീഷ് പാഖ് കൊടുത്തു. രോഗം അധികരിച്ചു

أَصَلَّ التَّأْسُ فَقُلْنَا لَا وَهُمْ يَنْتَظِرُونَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ضَعُوا لِي مَاءً فِي الْمِخْضِ فَفَعَلْنَا فَاغْتَسَلَ ثُمَّ ذَهَبَ لِيَنْوَهُ فَأَغْمَيَ عَلَيْهِ ثُمَّ أَفَاقَ فَقَالَ أَصَلَّ التَّأْسُ قُلْنَا لَا هُمْ يَنْتَظِرُونَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ضَعُوا لِي مَاءً فِي الْمِخْضِ فَفَعَلْنَا فَاغْتَسَلَ ثُمَّ ذَهَبَ لِيَنْوَهُ ثُمَّ أَغْمَيَ عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ فِي التَّالِيَةِ مِثْلَ قَوْلِهِ قَالَتْ وَالنَّاسُ عُكُوفٌ فِي الْمَسْجِدِ يَنْتَظِرُونَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِصَلَوةِ الْعِشَاءِ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَيِّ بَكْرٍ أَنْ صَلَّى بِالنَّاسِ (بخاري)

ബോധം തിരിച്ചു കിട്ടിയപ്പോൾ നബി (സ) ഫോറിച്ചുത്?

നംബം എന്ത് ഫോറിക്കും ?

1. മുന്ന് ദിവസം മുന്ന്

നബി (സ) പറഞ്ഞു. നല്ലത് വിളാതിച്ച് മരിക്കുണ്ടോ.

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ مَوْتِهِ بِشَلَاثَةِ أَيَّامٍ يَقُولُ لَا يَمُوتَنَّ أَحَدُكُمْ إِلَّا وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ (مسلم)

2. ഒന്ന് ദിവസം മുന്ന്.

രണ്ടാഞ്ചുകളുടെ സഹയതേതാടെ പള്ളിയിൽ പോകുന്നു. കൂർഡ് നമസ്കാരം തിന്ന്

خَرَجَ بَيْنَ رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا الْعَبَّاسُ لِصَلَوةِ الظُّهُرِ وَأَبُو بَكْرٍ يُصَلِّي بِالنَّاسِ فَلَمَّا رَأَهُ أَبُو بَكْرٍ ذَهَبَ لِيَتَأَخَّرَ فَأَوْمَأَ إِلَيْهِ التَّيِّنِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِأَنَّ لَا يَتَأَخَّرَ قَالَ أَجْلِسَنِي إِلَى جَنْبِهِ فَاجْلَسَاهُ إِلَى جَنْبِ أَبِي بَكْرٍ قَالَ فَجَعَلَ أَبُو بَكْرٍ يُصَلِّي وَهُوَ يَأْتُمُ بِصَلَوةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالنَّاسُ بِصَلَوةِ أَبِي بَكْرٍ وَالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَاعِدٌ (بخاري)

3. ഒരു ദിവസം മുന്ന്.

തൊയർ അടിമകളെ മോചിപ്പിച്ചു. ആറോ, ഏഴോ, ഓറ്റോ ദിനാർ ഭാനം ചെയ്തു. അവസ്ഥാനേത്തരം ദിവസം. അനുസ്യം (०) പറയുന്നു.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ يَبْيَنَمَا الْمُسْلِمُونَ فِي صَلَوةِ الْفَجْرِ لَمْ يَفْجَأْهُمْ إِلَّا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَشَفَ سِرْ حُجْرَةَ عَائِشَةَ فَنَظَرَ إِلَيْهِمْ وَهُمْ صُفُوفٌ فَتَبَسَّمَ يَضْحَكُ وَنَكَصَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى

عَقِبَيْهِ لِيَصِلَ لَهُ الصَّفَّ فَطَنَ أَنَّهُ يُرِيدُ الْحُرُوجَ وَهُمُ الْمُسْلِمُونَ أَنْ يَفْتَنُوا فَأَشَارَ إِلَيْهِمْ أَتَمُوا صَلَاتَكُمْ فَأَرْخَى السُّرَّ وَتُؤْثِي مِنْ آخِرِ ذَلِكَ الْيَوْمِ (بخاري)

○ ഫാത്രിമയെ വിളിയും നടത്തിയ സംസാരം.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ دَعَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاطِمَةَ ابْنَتَهُ فِي شَكْوَاهُ النِّيَّ فِي قِبْضِ فِيهِ فَسَارَهَا بِشَيْءٍ فَبَكَثُ ثُمَّ دَعَاهَا فَسَارَهَا فَضَحِكَثُ قَالَتْ فَسَأَلْتُهَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَتْ سَارَنِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَنِي أَنَّهُ يُقْبِضُ فِي وَجْهِهِ النَّبِيُّ تُؤْثِي فِيهِ فَبَكَثُ ثُمَّ سَارَنِي فَأَخْبَرَنِي أَنِّي أَوَّلُ أَهْلِ بَيْتِهِ أَتَبْعُهُ فَضَحِكَثُ (بخاري)

○ ഫല്ലുൻ ഫുജേസൻ (റ) ഉപദേശങ്ങൾ നൽകി.

○ ഭാര്യമരോട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ

○ അവസാന നിമിഷങ്ങൾ

○ ആയിരാ (റ) സഫോററൻ വരുന്നു. ബൈശ്ച ചെയ്യാൻ (സ) ആഗ്രഹിയും. ആയിരാ (റ) മിസ്വാക്ക് ബീഡാക്കി കൊടുത്തു.

○ മരണം വരുന്നു.

وَيَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ لِلنَّاسِ مِنْ لِلْمَوْتِ سَكَرَاتٍ ثُمَّ نَصَبَ يَدَهُ فَجَعَلَ يَقُولُ فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى حَتَّى قُبِضَ وَمَالَتْ يَدُهُ ○ അനന്ത് (റ) പറയുന്നു.

عَنْ أَنَّسِ وَذَكَرَ النَّبِيَّ - صلی اللہ علیہ وسلم - قَالَ : شَهِدْتُهُ يَوْمَ دَخَلَ الْمَدِينَةَ، فَمَا رَأَيْتُ يَوْمًا قُطُّ كَانَ أَحْسَنَ وَلَا أَصْوَأَ مِنْ يَوْمِ دَخَلَ عَلَيْنَا فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ - صلی اللہ علیہ وسلم ، وَشَهِدْتُهُ يَوْمَ مَوْتِهِ، فَمَا رَأَيْتُ يَوْمًا كَانَ أَقْبَحَ وَلَا أَظْلَمَ مِنْ يَوْمَ مَاتَ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ - صلی اللہ علیہ وسلم

○ ഉമർ (റ) വിന്റെ അവസ്ഥ

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقِلِبْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (آل عمران: ۱۴۴)

○ ഫാത്രിമ (റ) വിന്റെ അവസ്ഥ.

عَنْ أَنَّسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ فَاطِمَةَ بَكَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَتْ: يَا أَبَتَاهُ مَنْ رَبِّهِ مَا أَدْنَاهُ، يَا أَبَتَاهُ إِلَى حِبْرِيلَ أَنْعَاهُ، يَا أَبَتَاهُ جُنَاحَ الْفِرْدَوْسِ مَأْوَاهُ (النسائي: ۱۸۴۴)

- റൈറ്റിംഗ് വുത്രബാഞ്ചർ നോട്ടീസേക്കറിജ്ഞലും താക്കളുടെ അഡിസ്റ്റ്രേഷൻാം നിർദ്ദേശങ്ങളും അറിയിക്കുമ്പോൾ?
- പുള്ളിഡാ നോട്ടീസേക്കറിംഗ് താഴെ കാണുന്ന വാക്സാന്റ് നമ്പർ ചെയ്തു പേരും സഹായം ചേർത്ത് മെസേജ് അയക്കുക

WhatsApp : +91 7034743343